

[Finn Poulsen.]

en egenkapital på ca. 15 pct., skal man nu op på i hvert fald 30 pct. eller deromkring, alt efter som nu kurstab og kravet om forøget indskud gør sig gældende. Og i de regulerede områder følges denne begrænsning op af de indskrænkninger, der fastsættes med hensyn til arealstørrelse — 110 m² — og håndværkerudgifter.

Nu skal jeg ikke fordybe mig i spørgsmålet om, hvorvidt disse håndværkerudgifter er ramt mere eller mindre rigtigt; det kan vi formentlig se på i udvalget. Jeg er ganske sikker på, at forholdene vil ligge vidt forskelligt i de forskellige områder af landet. Der er helt oplagt områder, hvor disse grænser er tilfredsstillende; der er områder, hvor de er på kanten, og der er områder, hvor de ikke er tilfredsstillende; det må være forskelligt. Det kan give anledning til overvejelser, om det, hvis man skal have noget sådant, er rigtigt med en generel grænse. En række urimelige virkninger er imidlertid åbenbare.

Den højtærede minister oplyste i sin fremsættelsestale, at af det private byggeri var sidste år de 60 pct. parcelhusbyggeri. Det skal altså skæres ned. Arkitekternes beregning går jo ud på, at man ikke vil være i stand til efter de nye regler at igangsætte mere end ca. 20 pct. af de parcelhuse, som der er indgivet ansøgning om. Det tal skal jeg ikke udtale mig nærmere om; men det er dog i sig selv ganske urimeligt at gennemføre regler, som i så høj grad skal nedskære det, befolkningen gerne vil have, og tillige den boligtype, som dette høje ting skulle være i allerhøjeste grad interesseret i at fremme. Man kan ikke finde nogen bedre familiebolig end parcelhuset. Den voldsomme nedgang i parcelhusbyggeriet, som man må forudse — det kan slet ikke undgås — vil der ikke være nogen mulighed for at afbalancere med ekstra etagebyggeri inden for en rimelig tid. Man kunne måske sige: nå, ja, det må skæres ned en overgang; så sætter vi noget andet i stedet. Det skal ikke skæres ned en overgang, og man kan ikke simpelt hen administrativt overkomme at sætte noget andet i stedet.

Og hvad bliver så resultatet? Resultatet bliver det modsatte af det, man tilsigter. Målet synes nu mere at være at skaffe billigt byggeri end at skaffe meget byggeri. Det

er muligt, at man med disse foranstaltninger kan få noget mere billigt byggeri frem, som man siger, men det er jo heller ikke ubetinget nogen fordel, når der ikke kommer så meget byggeri frem, som man har behov for. Hvor tror den højtærede boligminister de 40.000 årligt fuldførte lejligheder bliver af under dette system?

Hertil kommer — og det vil jo særlig gælde i de regulerede områder, men også i nogen grad i de uregulerede — at disse regler nødvendigvis må føre til en kvalitetsforringelse både pladsmæssigt og i andre henseender. Denne 110 m²-grænse kommer til at gælde uanset familiens størrelse. Her i dette land, velfærdsstaten Danmark, sidder der en regering, som siger: „Enten du har 1 barn, eller du har 4 børn eller 5 børn, du kan få 110 m², og herefter haver du dig at rette.“ Det gælder kun i de regulerede områder; det er jeg helt klar over; men det er jo også de væsentlige.

Kvalitetsmæssigt vil det også komme til at gå galt. Naturligvis vil man, når der som her fastsættes grænser for håndværkerudgifterne, gøre alt, hvad man kan, for at putte så meget som muligt ind derunder, men alligevel vil det være nødvendigt at slå af på kravene i vidt mål. Det kan som sagt ligge lidt forskelligt de forskellige steder, men der er ikke nogen som helst tvivl om, at den almindelige kvalitet vil gå ned. Det er i hvert tilfælde på længere sigt en fordyrelse; der må spares på fliser, og der må spares på isolation, f. eks. termoruder. Man kan jo godt sige, at mange parcelhuse nu gør indtryk af at være sådan i overkanten af, hvad folk har brug for. Men på lidt længere sigt er de huse, der bygges i dag, vældig gode og økonomiske i vedligeholdelse, og hele dette område udsætter man nu for en vis beskæring.

Må jeg også pege på, at den ensidige ramlen ud efter parcelhusene i særlig grad kommer til at ramme den mindre bygningshåndværker. Der er jo en forkærlighed hos den højtærede boligminister for de store, samlede byggerier, men det er ikke klogt at spille på en enkelt streng, og det er ikke rimeligt at skabe den slags vilkår for den gruppe af bygherrer, som tilhører det mindre håndværk. Man skal tænke en lille smule på, at vel er dette store, planlagte parcelhusbyggeri i visse henseender måske bil-